

ȘTIINȚE POLITICE

RICHARD SENNETT, Authority (Autoritate), New York, Alfred A. Knopf, 1980.

Richard Sennett analizează natura, rolul și fațetele autorității — autoritatea în viața personală, în domeniul public, autoritatea ca idee.

Sînt examinate formele tradiționale de autoritate (autoritatea tatălui în familie, a stăpînului în societate), precum și trăsătura dominantă a „stilurilor” contemporane de autoritate.

Cartea este structurată în două părți: 1. Negarea (Teama de autoritate; Paternalismul, o autoritate a falsei iubiri; Autonomia, o autoritate fără iubire; 2. Recunoașterea (Conștiința nefericirii; Autoritate și iluzie).

* * * **Simulated International Processes. Theorie and Research in Global Modeling (Procesele internaționale simulate. Teorii și cercetare în domeniul modelării globale),** Edited by Harold Guetzkow and Joseph J. Valadez. Beverly Hills, Sage Publications, 1981.

Proiectul privind procesele internaționale simulate (SIP) reprezintă unul dintre cele mai semnificative eforturi de a aplica teoria simulării la studiul relațiilor internaționale. Dezvoltînd această temă, lucrarea prezintă, în detaliu, trei modele de simulare pe care le compară atît între ele cît și cu alte modele majore de simulare.

Pentru a scoate în evidență evoluția proceselor internaționale actuale, autorii investighează ponderea variabilelor dinamice în interiorul națiunilor și între națiuni și analizează aportul omului și al computerului în luarea deciziilor și efectele sale asupra problemelor internaționale.

Finalul lucrării prezintă o analiză critică privind succesele și insuccesele acestui proiect.

* Fișierul a fost realizat de colectivul bibliotecii de la Academia „Ștefan Gheorghiu”

* * * **The United States in the 1980 s (Statele Unite în anii '80),** Editor : Peter Duignan, Alvin Rabushka, Foreword : W. Glenn Campbell. Stanford, Board of Trustees of the Leland Stanford Junior University, 1980.

Colecție de eseuri referitoare la politica internă și externă a Statelor Unite în anii '80.

Din problematica lucrării : politica economică internă a SUA ; opinia publică și politica publică ; securitatea socială și economia ; puterea guvernamentală ; politica privind mediul înconjurător ; politica națională ; educația ; probleme actuale și previziuni ; controlul armelor și apărarea națională ; sursele energetice mondiale ; ajutorul străin și lumea a treia ; politicile economice externe ale S.U.A.

* * * **World Armaments and Disarmament. SIPRI Yearbook 198 . (Inarmarea și dezarmarea mondială. Anuarul SIPRI — 1980),** London, Taylor & Francis Ltd., 1980.

Cel de-al 11-lea anuar SIPRI conține informații privind înarmările în lume și eforturile întreprinse pentru înlăturarea sau reducerea acestora.

Anuarul 1980 continuă analizele referitoare la : cheltuielile militare în lume ; producția mondială de armament convențional ; comerțul mondial cu arme în anii '70 ; armele eurostrategice ; rolul sateliților în verificarea acordurilor pentru controlul armelor ; acordurile SALT II ; Tratatul privind neproliferarea armelor nucleare ; programul de dezarmare aflat în dezbaterile Adunării Generale a O.N.U.

PIERRE VIANSSON-PONTÉ, Politique et libertés (Politică și libertăți), Paris, Librairie Arthème Fayard, 1981.

Cartea reunește 20 de „lecții” difuzate în 1973 de către radioteleviziunea elvețiană în cadrul unor cursuri pentru adulți.

Autorul, bun cunoscător al universului politic și al oamenilor politici, ne invită la o inițiere, la o reflecție asupra naturii și utilității posibilităților și limitelor acestui univers al „insolubilului”, asupra tuturor formelor de libertate care condiționează o „bună” politică.

Din cuprins: Ce este politica? Cum se poate cunoaște politica? A fi cetățean; Războiul și pacea; Politica și libertățile: Libertatea de opinie; Libertatea religioasă și învățămîntul; Libertatea muncii; Rasismul și intoleranța.

* * * **Deutsch-Arabisches Beziehungen. Bestimmungsfaktoren und Probleme einer Neuorientierung** (Relațiile germano-arabe.

Factorii de determinare și problemele unei noi orientări), Herausgegeben von Karl Kaiser und Udo Steinbach. Redaktionssassistent: Peter Hänseler. München, R. Oldenbourg Verlag GmbH, 1981.

Structurată în patru capitole, cartea prezintă: Actorii (Republica Federală Germania și Statele Arabe); Evoluția și stadiul relațiilor între aceste țări (Relațiile politice dintre R.F.G. și Statele Arabe; Relațiile economice germano-arabe; Comunitatea Economică Europeană și Statele Arabe); Conflictul arabo-israelian; Probleme ale cooperării economice și politice între Piața comună și Orientul Apropiat.

FILOSOFIE

ALAIN MOREAU, **Schéma — schèmes et activités mnémoniques** (*Schema — Scheme și activități mnemonice*), Préface de César Flores. Paris, Editions du Centre National de la Recherche Scientifique, 1980.

Pornind de la ideea că cercetările actuale asupra memoriei par a fi ghidate de ipoteze cu privire la procesele de organizare, autorul încearcă o apropiere, o comparare a concepțiilor americanului E. Tulving de cele ale reprezentanților Școlii de la Geneva referitoare la locul memoriei în sistemul funcțiilor cognitive.

Prima parte este consacrată unei abordări epistemologice a concepțiilor respective, subliniindu-se aportul lui J. Piaget la studiul memoriei. În partea a doua sunt prezentate experimente efectuate în Franța, în scopul de a examina rolul schemei în obținerea și redarea informațiilor.

EDGAR MORIN, **Pour sortir du XX-e siècle** (*Pentru a ieși din secolul al XX-lea*), Paris, Editions Fernand Nathan, 1981.

Cartea oferă o suită de reflecții politice, ideologice, filosofice asupra epocii contemporane și asupra perspectivelor anului 2000.

Problematika lucrării: A ști să vezi; Jocul adevărului și al erorii; Încotro se îndreaptă lumea.

Autorul pledează pentru ideea potrivit căreia „a privi corect lumea înseamnă a privi în noi înșine”. „Totul se petrece, spune el, nu numai în raport cu forțele economice, militare și politice, ci traversînd totodată jocul adevărului și al erorii”. După opinia

sa, este necesară lupta simultană împotriva distrugerii speciei umane și pentru renașterea umanității.

ILYA PRIGOGINE, ISABELLE STENGERS, **La nouvelle alliance. Métamorphose de la science** (*Noua alianță. Metamorfoza științei*), Paris, Editions Gallimard, 1980.

Elementele teoretice descrise în lucrare permit înțelegerea a ceea ce autorii definesc „metamorfoza conceptuală a științei, de la vîrsta de aur a științei clasice pînă la deschiderea pe care o cunoaște astăzi”; descifrarea noului dialog al omului cu natura (se vorbește despre un „dialog experimental”, ale cărui dimensiuni constitutive sînt: „a înțelege” și „a modifica”), precum și a științei ca practică culturală.

Cartea invită la o reflecție mai profundă asupra rolului științei în societate, precum și asupra „noii alianțe” a omului cu natura pe care o descrie.

* * * **Die sozialistische Produktionsweise. Eine philosophisch-historische Analyse** (*Modul de producție socialist. O analiză filosofico-istorică*), Berlin, Dietz Verlag, 1981.

Analiză filosofico-istorică a modului de producție socialist, de pe pozițiile materialismului istoric. Autorii își orientează reflecțiile teoretice asupra dialecticii forțelor de producție și a relațiilor de producție, asupra interconexiunilor concret-istorice ale sistemului.

lui forțelor de producție, precum și asupra rolului științei ca forță de producție.

MIHÁLY LAJOS DARAI, Karl Popper
Budapest, Kossuth Könyvkiadó, 1981.

Este prezentată viața și activitatea lui Karl Popper — filosof, logician și sociolog englez de origine austriacă.

Analizând principalele lucrări cum sint: *Logica cercetării, Conjecturi și respingeri, Cunoaștere obiectivă*, autorul scoate în evidență aria de cercetări și concepțiile filosofului în domeniile teoriei cunoașterii, epistemologiei, filosofiei științelor naturii, filosofiei sociale și politice precum și concepția cu privire la corelațiile dintre ele. În același timp, se reliefează poziția sa față de marxism și structura social-politică a socialismului.

* * * **Kínai filozófia. Okar (Filosofie chineză. Antichitatea)**, Kötet II. Szöveggyűjtemény Második, változatlan Kiadás. Válogatta, fordította, a bevezetéseket és jegyzeteket írta Tókei Ferenc. Budapest, 1980.

Este o culegere de texte din filosofia antică chineză. Printre cei mai de seamă filo-

sofi menționăm pe Lao tzi, reprezentantul taoismului, Gung-Sun lung, unul dintre sofiștii chinezi, Siun tzi, continuatorul confucianismului, Han Fei tzi și Sun tzi, filosofi din cadrul școlii legiștilor.

ISTVÁN PAIS, Ember és vallás. Adalékok a vallás kritikájához és strukturájához (Om și religie. Contribuții la critica religiei și structurii sale), Negyedik kiadás. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1981.

În prima parte a lucrării, autorul oferă un tablou cuprinzător asupra dezvoltării religiei, schimbărilor ei periodice și principalelor caracteristici.

După prezentarea religiei din societățile orientale, analizează religia din Grecia antică. Apoi sint tratate ideile creștinismului timpuriu, ale Renașterii și concepțiile religioase din epoca modernă. Prima parte se încheie cu formarea concepțiilor marxiste depre religie.

A doua parte tratează structura religiei, precum și raportul dintre diferitele elemente ale acestei structuri și anume, dintre conștiință-sentiment, ritual și instituție socială.

SOCIOLOGIE

* * * **Biography and Society. The Life History Approach in the Social Sciences (Biografie și societate. Metoda biografiei în științe sociale)**, Edited by Daniel Bertaux. Beverly Hills, Sage Publications Inc., 1981.

Lucrarea prezintă importanța utilizării tehnicii biografiilor individuale sau colective, pentru cercetarea sociologică. Structurată în trei părți, cartea înglobează eseuri privind atât metodologia și validitatea utilizării metodei biografice cât și aplicabilitatea ei în studierea fenomenelor macro sau micro-sociale: transformările culturale în cadrul a trei generații de țărani din Polonia; evoluția elitelor politice din Brazilia; caracterizarea fenomenului nazist din Germania; examinarea fenomenelor de migrare, mobilitate socială, schimbare socială.

KLAUS KRIPPENDORFF, Content Analysis. An Introduction to Its Methodology (Analiza de conținut. Introducere în

metodologia acesteia), Beverly Hills, Sage Publications Inc., 1980.

Volumul prezintă orientări privind fundamentele empirice și conceptuale ale analizei de conținut în cadrul epistemologiei științelor sociale.

Semnalăm din cuprins: fundamente conceptuale (definiții, elaborări, cadre de referință), întrebări și varietăți ale deducției; logica design-ului analizei de conținut; tipuri de scheme ale eșantioanelor; limbajul datelor; tehnici analitice; informația computerizată, veracitatea și validitatea analizei de conținut.

MILTON LODGE, Magnitude Scaling. Quantitative Measurement of Opinions (Scalarea mărimilor. Măsurarea cantitativă a opiniilor). Beverly Hills, Sage Publications Inc., 1981.

Autorul prezintă diverse tehnici de scalare în cadrul modelelor de măsurare a fenomenului psihosociologic de opinie publică.

JOHN P. McIVER, EDWARD G. CARMINES, *Unidimensional Sealing (Scalare unidimensională)*, Beverly Hills, Sage Publications Inc., 1981.

În cadrul modelelor unidimensionale de măsurare cantitativă a diferitelor proprietăți ale fenomenelor sociale și psihosociale, autorul prezintă diverse tehnici de scalare: L. Thurston — scale diferențiale; R. Likert — scale sumative; L. L. Guttman — scale cumulative.

* * * *The Social Implications of the Scientific and Technological Revolution. A UNESCO Symposium (Implicațiile sociale ale revoluției științifice și tehnologice. Simpozion UNESCO)*, Paris, United Nations Educational Scientific and Cultural Organization, 1981.

Lucrarea reunește comunicările prezentate la simpozionul internațional — „Revoluția științifică-tehnică și științele sociale” ce a avut loc la Praga (6–10 septembrie 1976) și este structurată astfel: revoluția științifică și tehnică ca proces social; aspecte filosofice ale progresului tehnologic; funcțiile sociale ale științei și politica științei; știință, tehnologie și dezvoltare; științele sociale și schimbarea socială.

* * * *Sociological Methodology. 1981 (Metodologie sociologică. 1981)*, Samuel Leinhardt Editor. San Francisco, Jossey-Bass Inc., Publishers, 1981.

Cartea prezintă diverse metode și tehnici de analiză a fenomenelor sociale, precum și diverse aspecte privind metodologia sociologică.

Selectăm din cuprins: metode statistice pentru analiza grafurilor în domeniul științelor

sociale; teste sociometrice; modele lineare pentru analize interdisciplinare; metoda lanțurilor Markov în sociologie; tehnici de interviuare.

FRANK BÖCKELMANN, *Teoria della comunicazione di massa. Meccanismi della formazione dell'opinione pubblica. Ricerca delle conseguenze e condizioni della comunicazione sociale (Teoria comunicării de masă. Mecanismele formării opiniei publice. Cercetarea consecințelor și condițiilor comunicării sociale)*, Torino, ERI/Editioni Rai radiotelevisione italiana, 1980.

Cartea ziaristului și filosofului german Frank Böckelmann, apărută în traducere italiană, ne oferă un studiu teoretic privind comunicarea de masă și rolul acesteia în societate.

Sint investigate particularitățile procesului de formare a opiniei publice; implicațiile principiului publicității; influența sistemului politic asupra organizării opiniei publice; mutațiile structurale ale comunicării sociale.

T. V. ADRIANOVA, *Metodologiceshie problemi organizatii informatsii v oblasti obščestvennogo nauka. Na primere anglo-amerikanskoi sošiolohii (Problemele metodologice ale organizării informării în domeniul științelor sociale. Pe exemplul sociologiei anglo-americane)*, Moskva, „Nauka,” 1980.

Lucrarea examinează problematica metodologică a organizării informării în domeniul științelor sociale, în general și în particular în domeniul sociologiei.

Din cuprins: conceptele de informație primară și secundară; cercetări comparate ale izvoarelor informaționale și ale proceselor informaționale în științele sociale; instituționalizarea informației științelor secundare

PRESA

TEORIA ȘI PRACTICA PRESEI

I. P. LÎCAKOVA, *Iazik gazetii sošiolingvističeskii aspekt (Limbaajul ziarului: aspectul sociolingvistic)*, Leningrad, Leningradskovo Universiteta, 1981.

Autorul examinează specificul studierii fenomenelor sociolingvistice ale ziarului pre-

cum și orientările lingvistice ale diverselor publicații în funcție de tipurile de cititori. Se pune accent pe modul în care ziaristica contribuie la creșterea eficienței propagandei în societatea socialistă.

- * * * **Massovaia** *Comunikația v uslovleah nauchnotekhniceskoi revoliuții* (*Comunicarea de masă în condițiile revoluției științifice-tehnice*), Leningrad, „Naka”, 1981.

Lucrarea de față, alcătuită pe baza unor cercetări sociologice privind rolul presei, radioului și televiziunii în viața societății, prezintă modalitățile prin care aceste mijloace ale comunicării de masă influențează auditoriul, precum și unele perspective ale dezvoltării acestora în anii următori, în condițiile revoluției științifice-tehnice.

- D. E. ROZENTALI, N. N. KOHTEV, Iazik reklamih teestov** (*Limbaajul textelor de reclamă*), Moskva, „Vișaiia șkola”, 1981.

Studiul relevă importanța stăpînirii artei reclamei de către minutorii condeiului, alegerii stilului potrivit pentru toate genurile și speciile sale.

Autorii sînt de părere că eficiența textelor publicitare pentru informare și propagandă depinde de alegerea dibace a cuvintului, de o iscusită imbinare logico-emoțională, de adoptarea unor mijloace stilistice dintre cele mai expresive.

Materialul este structurat astfel: specificul reclamei de presă; particularitățile stilistice ale reclamei; obiectul reclamei și textul.

- V. A. UZILEVSCII**, *Electronica, televiziune i sveazi v poligrafii* (*Electronica, televiziunea și comunicația în poligrafie*), Leningrad, Lenizdat, 1981.

Ne aflăm în fața unui volum ce însumează un bogat material informativ privind unele tehnici moderne de redactare-editare, de reproducere și prelucrare a informației scrise sau ilustrate.

Capitolele cărții conțin elemente esențiale cu referire la: textele originale și reproducerea poligrafică; metode de transmitere a informației grafice; radioelectronica în procesul de redactare-editare; automatizarea proceselor de culegere și reproducere; sisteme electronice de prelucrare a informației grafice

- M. V. ȘCONDIN, Leciatii : onsovi organizații i upravlenia** (*Presa : bazele organizării și conducerii*), Moskva, Izdatelstvo Moskovskovo Universiteta, 1982.

Ce reprezintă presa ca sistem? Care sînt procesele de organizare și conducere pe care le traversează și în ce constau ele? Ce factori contribuie la ridicarea nivelului organizațional al presei în U.R.S.S.?

Iată cîteva întrebări la care se încearcă un răspuns în paginile acestei cărți, structurată astfel: 1. fundamentele caracterului unitar al presei; 2. conducerea politică a presei; 3. organizarea și conducerea redacțională.